

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 32 0 Mal 451854 25 Rev
Sarajevo, 13.01.2026. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Svjetlane Milišić-Veličkovski, kao predsjednice vijeća, Jasminke Kubat i Amele Mahić Samardžić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.H. iz T. Ulica B.A. broj, koga zastupa punomoćnik Kenan Elezović, advokat iz advokatskog društva HEAD legal d.o.o., protiv tuženog „Osiguranje garant“ d.d. Brčko, Ulica Banjalučka broj 54., koga zastupa punomoćnik Tatjana Tojić, advokat iz Bijeljine, Ulica Meše Selimovića broj 4., radi naknade štete, vrijednost spora 2.450,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog, protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj: 32 0 Mal 451854 25 Gž od 19.08.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 13.01.2026. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se dopušta i odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka nastalih u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Tuzli broj: 32 0 Mal 451854 23 Mal od 27.02.2025. godine stavom pravim izreke obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade materijalne štete na vozilu marke VW Golf, reg. oznaka ..., uslijed saobraćajne nezgode od 09.06.2023. godine isplati iznos od 2.770,20 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 09.06.2023. godine kao dana nastanka štete pa do isplate, a sve u roku od 15 dana od dana prijema prepisa presude.

Stavom drugim izreke obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete uslijed štetnog događaja od 09.06.2023. godine isplati na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 343,00 KM i pretrpljenog straha iznos od 400,00 KM, odnosno ukupno 743,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.09.2023. godine kao dana podnošenja tužbe, pa do isplate, a sve u roku od 15 dana od dana prijema prepisa presude.

Stavom trećim izreke odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu nematerijalne štete na ime pretrpljenog straha preko dosuđenog iznosa do traženog iznosa od 406,00 KM, te je odbijen tužbeni zahtjev tužitelja za naknadu nematerijalne štete na ime duševnih bolova radi umanjnja životne aktivnosti u iznosu od 300,00 KM, kao neosnovan.

Stavom četvrtim izreke obavezan je tuženi da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 1.756,64 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 27.02.2025. godine, kao dana presuđenja pa do isplate, a sve u roku od 15 dana od dana prijema prepisa presude.

Stavom petim izreke odbijeni su zahtjevi tužitelja i tuženog za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj: 32 0 Mal 451854 25 Gž od 19.08.2025. godine žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u stavu I, II, IV i dijelu stava V izreke (za odluku o troškovima postupka tužitelja), te su odbijeni kao neosnovani zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavio tuženi pozivom na odredbe iz člana 237. stav 3. i 4. tačka 1. Zakona o parničnom postupku, navodeći da odluka u ovom sporu zavisi od rješavanja pravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni jer o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvatanje odlučujući u pojedinim predmetima na sjednici odjeljenja, a riječ je o pitanju u kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova, čije poslovne brojeve navodi u reviziji.

Sporno pravno pitanje glasi:

„Da li sud mora staviti van snage rješenje o provođenju dokaza vještačenjem u skladu sa članom 385. Zakona o parničnom postupku F BiH ukoliko parnična stranka ne uplati predujam troškova u roku koji je sud ostavio za uplatu predujma?“

Razlog važnosti ovog pravnog pitanja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, revident nalazi u tome da su različite stavove po predmetnom spornom pravnom pitanju zauzeli Kantonalni sud u Sarajevu u odluci broj: 65 0 Rs 858839 22 Rsž od 18.02.2025. godine i Kantonalni sud u Tuzli u pobijanoj odluci, a o kojem pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvatanje odlučujući u pojedinim predmetima.

Iz navedenih razloga predlaže da Vrhovni sud reviziju dopusti i usvoji, obje nižestepene presude preinači na način da odbije u cijelosti tužbeni zahtjev, te obaveže tužitelja da tuženom nadoknadi troškove cijelog postupka, uvećane za troškove sastava revizije u iznosu od 2.016,00 KM i takse na reviziju po odluci suda.

Tužitelj nije podnio odgovor na reviziju.

Za dopuštenost revizije povodom naznačenog pravnog pitanja ispunjen je pravni razlog važnosti tog pitanja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni jer je evidentno postojanje različitih pravnih stavova u sudskoj praksi drugostepenih sudova, te nedovoljno jasne sudske prakse Vrhovnog suda Federacije BiH. Zbog toga je ovaj sud ispitaio pobijanu presudu u smislu odredbe iz člana 241. stav 2. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja zbog kojeg se dopušta, i odlučio:

Revizija je dopuštena, ali nije osnovana.

¹ Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Predmet spora je zahtjev tužitelja na naknadu materijalne i nematerijalne štete nastale uslijed saobraćajne nezgode od 09.06.2023. godine, sa sporednim potraživanjem kamata i troškova postupka.

Nižestepeni sudovi su primjenom relevantnih odredaba materijalnog prava djelimično usvojili tužbeni zahtjev tužitelja kao osnovan, nalazeći da u konkretnom slučaju postoji doprinos tužitelja nastanku predmetne štete, i da taj doprinos iznosi 30%, pa su u skladu sa navedenim doprinosom i dosudili iznose kao u izreci prvostepene presude.

Iz stanja spisa proizilazi da je tužitelj na pripremnom ročištu na okolnosti visine materijalne i nematerijalne štete predložio izvođenje dokaza vještačenjem po vještaku medicinske struke, vještaku neuropsihijatru i vještaku saobraćajne struke, te da je prvostepeni sud rješenjem od 12.02.2024. godine odredio izvođenje tih dokaza i pozvao tužitelja na uplatu predujma u iznosu 1.000,00 KM, u roku od osam dana od dana prijema rješenja, te da dokaz o izvršnoj uplati dostavi sudu pozivom na broj predmeta, uz upozorenje da ukoliko tužitelj ne postupi u ostavljenom roku, da će se smatrati da je odustao od prijedloga za izvođenje ovih dokaza; da je tužitelj navedeno rješenje primio dana 19.02.2024. godine, dok je ročište za glavnu raspravu određeno za dan 25.04.2024. godine; da je tužitelj 24.04.2024. godine uplatio predujam za navedena vještačenja i uplatnicu dostavio sudu uz podnesak od 25.04.2024. godine; da je punomoćnik tužitelja na glavnoj raspravi iznio okolnosti zbog kojih je došlo do kašnjenja uplate predujma troškova navodeći da je tužitelj u lošoj financijskoj situaciji i da nije mogao u roku predujmiti troškove vještačenja, te da je zbog toga punomoćnik u ime tužitelja izvršio uplatu istih dana 24.04.2024. godine, te da se radi o opravdanom razlogu kašnjenja, predlažući da se ovi dokazi izvedu; da se na istom ročištu punomoćnik tuženog usprotivio izvođenju ovih dokaza, jer tužitelj iste nije predujmio u ostavljenom roku, niti je prije isteka ostavljenog roka tražio dodatni rok, smatrajući da su ispunjeni uslovi da se odbije izvođenje ovih dokaza; da je na istom ročištu prvostepeni sud s obzirom na sve okolnosti ocijenio opravdanim razloge tužitelja u kašnjenju uplate predujma troškova vještačenja, te procesnim rješenjem odredio izvođenje ovih dokaza i odgodio glavnu raspravu, te zakazao novo ročište.

Drugostepeni sud je odlučujući o žalbi tužitelja istu odbio i prvostepenu presudu potvrdio, cijeneći da nisu ostvareni žalbeni razlozi povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa člana 385. ZPP. Stav je drugostepenog suda da okolnost što je prvostepeni sud prihvatio zakašnjelu uplatu predujma i naložio obavljanje predloženih dokaza vještačenjem, prihvatajući tako opravdanim razloge tužitelja da je do kašnjenja sa uplatom došlo zbog loše finansijske situacije, da isto ni na koji način nije utjecalo na pravo tuženog da kvalitetno, argumentovano i ekonomično brani svoju procesnu ulogu tuženog, niti da je na ovaj način povrijeđeno načelo ekonomičnosti i efikasnosti postupka, niti pravo na pravično suđenje i pristup stranaka sudu.

Tuženi i u reviziji istrajava na tvrdnji da su nižestepeni sudovi proizvoljno primijenili odredbu člana 385. ZPP, kada nisu odustali od izvođenja predloženih dokaza vještačenjem, smatrajući da su takvim postupanjem nižestepeni sudovi onemogućili tuženog da uspije u ovom postupku jer bi odustanak suda od izvođenja ovih dokaza doveo do odbijanja tužbenog zahtjeva, te uspjeha tuženog u ovoj parnici, a ne tužitelja.

Prema odredbi člana 385. stav 1. ZPP, stranka koja predloži izvođenje dokaza, dužna je po nalogu suda unaprijed položiti iznos potreban za podmirenje troškova koji će nastati u povodu

izvođenja dokaza, dok prema stavu 3. istog člana sud će odustati od izvođenja dokaza ako iznos potreban za podmirenje troškova ne bude položen u roku koji odredi sud.

U praksi Ustavnog suda BiH (odluka AP-3991/11 od 21.10.2014. godine) izražen je stav da primjena mjerodavnog prava u svakom konkretnom slučaju ne smije prelaziti zakonske okvire niti se primjenjivati arbitrarno već se moraju uvažavati zahtjevi pravičnog (poštenog) postupka i odučivanja u smislu odredbi člana II/3. Ustava BiH, te člana 6. stav 1. Evropske konvencije o osnovnim ljudskim pravima i slobodama, a koji standard je zadovoljen u odlukama nižestepnih sudova. U praksi Evropskog suda za ljudska prava izražen je stav da pravo na pravično suđenje obuhvata, među ostalim, procesno jemstvo zabrane proizvoljnosti (arbitrarnosti) u postupanju i odlučivanju sudova, a da svaka primjena prava koja je objektivno nerazumna, mehanička i arbitrarna, može prouzrokovati pretjerani formalizam, te da mora postojati ravnoteža između pretjeranog formalizma koji bi s jedne strane ugrozio pravičnost postupka, te pretjerane fleksibilnosti koja bi s druge strane učinila besmislenim procesne zahtjeve utvrđene zakonom (presuda Esim protiv Turske, predmet broj: 59601/09 od 17.09.2013. godine).

Insistiranje tuženog na donošenju rješenja o odustanku od izvođenja predloženog dokaza vještačenjem, samo zato što predujam za izvođenje ovih dokaza je položen nakon proteka roka, a tužitelj prije toga nije tražio njegovo produženje, je neprihvatljivo, jer bi takva primjena prava u okolnostima konkretnog slučaja predstavljala pretjerani formalizam i ugrozila bi pravičnost ovog postupka i pristup tužitelja sudu, pa su pravilno nižestepeni sudovi postupili kada nisu dali veće značenje formi propisa umjesto pravnom i stvarnom cilju pravne norme, uzimajući pri tome u obzir sve okolnosti konkretnog slučaja.

Sudski rok nije rok prekluzivne naravi, čijim bi propuštanjem stranka definitivno izgubila pravo na izvođenje procesne radnje izvođenja dokaza vještačenjem, nego on ima za svrhu jačanje procesne discipline stranaka, te afirmaciju načela ekonomičnosti. Odredbom člana 323. stav 1. ZPP propisano je da rok koji sud odredi izuzetno se može produžiti na prijedlog zainteresovane osobe ako za to postoje opravdani razlozi, a stavom 3. da prijedlog za produženje roka se mora podnijeti prije proteka roka čije se produženje traži. Ustrajavanje tuženog na tome, da je tužitelj prije uplate predujma po isteku datog roka, trebao prvo tražiti njegovo produženje, pa tek onda izvršiti uplatu, u konkretnom slučaju bi predstavljalo pretjeran formalizam, što nije nužno, obzirom da je radnja predujma troškova vještačenja izvršena po proteku tog roka, a takva uplata nije izvršena na uštrb načela ekonomičnosti. Suprotna primjena odrede člana 385. ZPP, u okolnostima konkretnog slučaja bila bi objektivno nerazumna, mehanička i arbitrarna, te bi ugrozila pravičnost postupka i pristup tužitelja sudu, a što bi bilo suprotno i samoj odredbi iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije o osnovnim ljudskim pravima i slobodama

S druge strane, u takvim okolnostima tuženom nije otežana mogućnost odbrane, zato što je zahtjev tužitelja za naknadu štete već predmet raspravljanja od početka parnice koja teče već dvije godine, niti je narušen princip efikasnosti postupka, niti pravo tuženog na pravično suđenje i pristup sudu, nego je ovakvim pravim shvaćanjem od strane nižestepnih sudova upravo postignuta ravnoteža između stabilnosti i fleksibilnosti u primjeni pravila iz člana 385. ZPP, uz izbjegavanje pretjeranog formalizma.

Iako je apstraktno vrednovanje samog zakonodavstva važno za ostvarenje vladavine prava, kategoričnost objektivnog prava nikako ne znači da se pravna pravila smiju primjenjivati na konkretne životne situacije toliko nefleksibilno, mehanički i slijepo da postaje nemoguće uvažavati imperativne razumnosti i pravičnosti. Stoga, i po stavu ovog suda, u okolnostima konkretnog slučaja, činjenica što je tužitelj izvršio uplatu predujma troškova vještačenja po proteku sudskog roka, a prije održavanja glavne rasprave, te nije prije toga tražio produženje tog roka, a kašnjenje nije bilo posljedica zloupotrebe procesnih ovlaštenja, ne dovodi do gubitka prava tužitelja na izvođenje ovih dokaza, jer bi u suprotnom odbijanje izvođenja ovih dokaza od suda bio rezultat pretjeranog formalizma pristupa suđenju koji ide preko granica koje bi bilo ustavnopravno prihvatljive, a što bi bilo suprotno i samoj odredbi iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije o osnovnim ljudskim pravima i slobodama. Prednjim je ujedno i odgovoreno na postavljeno pitanje tuženog u ovoj reviziji.

Budući da je pravno shvatanje drugostepenog suda u pobijanoj odluci podudarno sa pravnim shvatanjem koje o predmetnom pitanju zauzima ovaj revizijski sud, valjalo je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tuženog odbiti.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava revizije, budući da tužitelj nije uspio u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Svjetlana Milišić-Veličkovski, s.r.